

er nogen særlig Grund til ikke at opretholde den Bestemmelse, som her er foreskrevet, saa kan Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet tillade Afvigelse herfra, og jeg kan altsaa ikke indse, at den store Ulempe, der skulde kunne flyde af hin Bestemmelse, i Virkeligheden er tilstede. Dersom der ligger en Gaardmandslob saaledes ved Siden af de Lodder, som skulde bortfalges, at Gaardmanden kunde have særlig Fordel af at købe disse Torder, og det ikke kunde skade Andre, saa kunde jo f. Ex. et Magelæg finde Sted med andre Torder, som tilhørte denne Mand. Det var netop noget Saadant, som kunde komme til at foreligge til Bedømmelse af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og altsaa er den store Ulempe, som her skulde finde Sted, i Virkeligheden ikke tilstede. Dernæst skal jeg tillade mig at bemærke, at Hensigten med dette Lovforslags Indbringelse ogsaa har været at tage et Hensyn til at slaffe Plads til flere ringere stillede Folk her i Landet, saaledes at de ogsaa kunde blive Jordieiere. I en Tid som denne, forekommer det mig, at det vilde være overordentligt heldigt, om man var i Stand til at knytte flere og flere af Borgerne, og da uavnlig af de mindre heldigst stillede, til Jordieendom, ligesom til Eiendom i det Hele, saaledes at de kunde faae fælles Interesser med det øvrige Samfund. Dette forekommer mig, som sagt, at være nyttigt, og jeg tilstaar, at det er en af Hovedgrundene, hvorfor jeg har indbragt dette Lovforslag. Man har jo den Formening her i Landet, at de Folk, der ere Eiendomsbesiddere, ere af en mere rolig Art og have en større Interesse i Samfundets gode og rolige Udvikling, og det er netop en af Grundene, som har bevæget mig til at fremdrage denne Sag. Min anden Grund er den Anerkjendelse, der dog ogsaa har været tilstede saavel for Regjeringen som baade for Landstingets og Folkethingets Flertal, idet man jo har vedtaget denne Bestemmelse, — ganske vist i Forbindelse med hele den øvrige Reform, men naar man er gaaet dertil, saa har man ikke gjort det, uden ogsaa at tage Hensyn til Sagen i og for sig. Man er baade af økonomiske Grunde gaaet til dette Skridt og ogsaa af Hensyn til, at der er noget Uheldigt i den Stilling for Præsten, at han skal være nødt til at drive et meget stort Agerbrug, hvilket jo meget ofte er Tilfældet. Naar nu den ærede Minister tog noget haardt fat paa visse Enkeltheder i dette Lovforslag, saa vil jeg kun sige dette, at, dersom den anden Lov ikke bliver ført til Ende, og vi endda blot kunde faae virkeliggjort den Del af Reformen, som indeholdes i Ministerens eget Forslags § 5, saa vilde jeg allerede anse det for at være et stort Gode, og naar denne Sag senere maatte blive behandlet af et Udvalg, skulde det aldeles ikke fortryde mig, navnlig hvis den blev behandlet af det samme Udvalg, som skal behandle den Lov, vi havde til Forhandling her førend

denne, om Udvalget i Stedet for dette Forslag kom frem med Noget, der i det Væsentlige var det Samme som det, der indeholdes i Ministerens Forslag. Jeg sætter nemlig saa stor Pris paa en Reform af denne Sag i det Hele, at det ikke kan være afgjørende for mig, om Forslaget just bliver vedtaget i den Form, hvori det foreligger, eller ikke, skjøndt jeg tror, at det var heldigt, at i det Mindste det Hensyn ogsaa toges, at Udparscellering i smaa Lodder i det Hele taget blev almindelig. Naar den ærede Minister talte saa stærkt imod mit Forslags § 2, saa forekommer det mig dog, at der ikke vilde kunne indvendes saa Meget imod, at man lod en Mand, der kom til at tiltræde et saadant Embede, begynde med en Sage, som man i alt Fald ingenlunde kan anslaa til mindre end 1200 Rd. Hvormange Præster er der ikke nu-tildags, der maa gaa ind paa daarligere Vilkaar, og jeg kan derfor ikke se, at det her Foreslaaede skulde være saa særdeles yderliggaaende, som den ærede Minister syntes at antyde. Jeg anser det imidlertid ikke for hensigtsmæssigt at opholde Thinget længere ved denne Sag, da den umulig vil kunne komme til nogen Ende, førend man ser den Skjæbne, den anden Lov har faaet, og der altsaa imellem nu og den yderligere Behandling af dette Lovforslag maa komme til at ligge Begivenheder, som ville kunne give en ganske anden Leilighed til at tale med Bestemthed om Sagen, end der for Diebliffet foreligger. Jeg vil derfor, selv om der skulde komme yderligere Ytringer om denne Sag, ikke for Diebliffet indlade mig paa dem, da det forekommer mig, at det nu for Tiden er unyttigt at føre nogen videre Diskussion derom.

Ansvar: Den ærede Forslagsstiller mener jo selv, at det er unyttigt at diskutere hans Forslag, og deri kan jeg tildeels give ham Ret; men jeg vil dog ikke undlade i al Korthed at henlede hans Opmærksomhed paa, at man maa forstaa § 3 saaledes, at der dermed tilsigtes at lægge en Slags ny Fæstetvang paa Jord, som ikke hidtil har været Fæstetvang undergIVEN. Dersom dette ikke er det ærede Medlems Mening, vil han ikke opnaa, hvad han tilsigter, idet Enhver let vil se, at en Mand da i Dag kan købe af denne Jord indtil 1 Td. Hartkorn og imorgen sælge den til Sammenlægning med anden Jord. Saaledes som Lovforslaget foreligger, er der nemlig ikke udtrykkelig lagt nogen Servitut paa denne Jord, men Bestemmelsen i § 3 kan kun angaa det første Salg. Det, der tilsigtes for den mindre Befolkning, nemlig at skaffe den Jord, er altsaa ikke opnaaet, men der opnaaes slet ikke Andet, end hvad den allerede nu har Udgang til, nemlig enten at faae Jord, der er sammenlagt; eller at faae Jord stift fra større Eiendomme, naar vedkommende Ciere ere villige til at sælge. Noget Betyggelse derfor ligger der ikke heri, thi den engang kjøbte